

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.410.018.02.2015
P/15/101

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/101 - Kształtowanie cen usług za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Janusz Klimek, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 93866 z dnia 19 sierpnia 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. w Krakowie ¹ , ul. Senatorska 1, 30-106 Kraków
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ryszard Langer, Prezes Zarządu MPWiK (dowód: akta kontroli str. 3-5)

II. Ocena kontrolowanej działalności²

W badanym okresie³ MPWiK prowadziło działalność wodociągowo-kanalizacyjną na terenie Krakowa w oparciu o decyzję Prezydenta Miasta Krakowa, wydaną zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków⁴. Przedsiębiorstwo wywiązywało się terminowo z obowiązków opracowywania wniosków o zatwierdzenie taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, jak również przekazywania tych wniosków organowi nadzorującemu, zachowując przy tym wymogi formalne nałożone postanowieniami rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków⁵. Kontrola nie wykazała odstępstw w konstrukcji taryf od obowiązujących w tym zakresie przepisów uzzwiś i rozporządzenia ws. taryf, co potwierdziły także raporty zewnętrznych audytorów. Działalność inwestycyjna MPWiK dotyczyła obszarów związanych z zasadniczym przedmiotem działalności Przedsiębiorstwa i wynikała z wieloletnich planów rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych. Mimo dużej skali tych działań w latach 2011-2014 (wynikającej z konieczności rozwoju miasta) cena brutto za metr sześcienny dostarczanej odbiorcom wody oraz metr sześcienny odbieranych ścieków wynosiła w 2015 r. 9,88 zł, co lokowało Kraków na czwartym miejscu w rankingu dziesięciu polskich miast o liczbie ludności powyżej 300 tys. mieszkańców, gdzie na pierwszym miejscu znajdowało się miasto z najniższą opłatą w wysokości 7,88 zł. W badanym okresie wystąpiły przypadki niedoszacowania planowanego wolumenu sprzedaży wody i odbioru ścieków oraz odchylenia wykonania planowanych kosztów działalności wodociągowo-kanalizacyjnej, co mogło mieć wpływ na podlegające ustawowej ochronie interesy odbiorców usług MPWiK. Stan należności nieregularnych w odniesieniu do sumy przychodów w latach 2013-2014 kształtował się na poziomie 2%. Przedsiębiorstwo podjęło prace nad programem wymiany i modernizacji sieci wodociągowej, którego celem jest obniżenie strat wody do poziomu

¹ Dalej: MPWiK lub Przedsiębiorstwo.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

³ Kontrolą objęto lata 2013-2015 (I połowa).

⁴ Dz. U. z 2015 r. poz. 139. Dalej: uzzwiś.

⁵ Dz. U. z 2006 r. Nr 127, poz. 886. Dalej: rozporządzenie ws. taryf.

11%. Przeznaczeniem zysku wypracowanego na działalności wodociągowo-kanalizacyjnej, prowadzonej na terenie Krakowa, były cele zgodne z postanowieniami Statutu MPWiK oraz przepisami ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks Spółek Handlowych⁶. NIK zwraca jednak uwagę, że nawet jednokrotne osiągnięcie zysku na działalności wodociągowo-kanalizacyjnej i przeznaczenie jego części na dywidendę dla akcjonariusza w konsekwencji obciąża odbiorców tych usług.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Ustalanie wysokości taryf

1.1. Podstawy działania MPWiK

Opis stanu
faktycznego

Rada Miasta Krakowa podjęła uchwałę nr CIII/685/94 z 14 stycznia 1994 r. w sprawie przekształcenia Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Krakowie w jednoosobową spółkę akcyjną Gminy Kraków. W ślad za tym w formie aktu notarialnego⁷ dokonano przekształcenia miejskiego przedsiębiorstwa w spółkę akcyjną. 10 lipca 1996 r. Rada Miasta Krakowa podjęła uchwałę⁸ w sprawie powołania Krakowskiego Holdingu Komunalnego – Spółki Akcyjnej, którego założycielem i jedynym akcjonariuszem została Gmina Miasta Krakowa. W § 2 lit. a) powyższej uchwały wskazano, że MPWiK została spółką zależną Holdingu. Zgodnie z § 7 pkt 2 ujednoliconego Statutu MPWiK jedynym właścicielem wszystkich akcji Spółki jest Krakowski Holding Komunalny S.A. w Krakowie⁹.

(dowód: akta kontroli str. 24, 39-58)

W latach 2013-2015 (I półrocze) MPWiK zaopatrywało mieszkańców Krakowa w wodę i odprowadzało ścieki w oparciu o decyzję Prezydenta Miasta Krakowa z 23 maja 2003 r., zmienioną decyzją¹⁰ z 5 maja 2010 r. Decyzje powyższe wydano na podstawie art. 16 ust. 1 uzzwiś.

W przedsiębiorstwie nie obowiązywały wewnętrzne uregulowania w zakresie sposobu kalkulacji taryf, natomiast jak wyjaśnili Dyrektor Ekonomiczno-Finansowy i Dyrektor Zarządzający kalkulacji tych dokonywano bezpośrednio w oparciu o obowiązujące w tym zakresie przepisy uzzwiś i rozporządzenia ws. taryf.

(dowód: akta kontroli str. 11-17, 205-210)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.2. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych

Opis stanu
faktycznego

W latach 2013-2015 w Gminie Kraków obowiązywał Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji S.A. w Krakowie opracowany na lata 2011-2020. Został on zatwierdzony uchwałą Rady Miasta Krakowa nr XL/522/12 z 21 marca 2012 r., która weszła w życie z dniem jej podjęcia. Następnie opracowano aktualizację powyższego planu dotyczącą lat 2014-2018. Rada Miasta nie podjęła uchwały w sprawie przyjęcia zaktualizowanego planu w terminie wskazanym w art. 21 ust. 5 uzzwiś. W związku z powyższym plan ten stanowił podstawę do ustalenia i jednorazowego zatwierdzenia taryf na 2015 r., co było zgodne z art. 21 ust. 6 uzzwiś.

⁶ Dz. U. z 2013r. poz. 1030 ze zm. Dalej: Kodeks Spółek Handlowych.

⁷ Rep. A nr 2927/94 z 29 kwietnia 1994 r.

⁸ Uchwała nr LV/488/96.

⁹ Krakowski Holding Komunalny S.A. w Krakowie powołany został w celu poprawy funkcjonowania wybranych spółek miejskich oraz powiększenia wolumenu inwestycji. W skład Holdingu wchodziły: Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Krakowie, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A. w Krakowie oraz MPWiK.

¹⁰ Decyzja o sygnaturze IM-02.0154-1/10.

Z dniem 27 maja 2015 r. Rada Miasta podjęła uchwałę nr XIV/271/15 w sprawie uchwalenia Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji S.A. w Krakowie na lata 2015 – 2019. Uchwała ta weszła w życie z dniem podjęcia.

(dowód: akta kontroli str. 142, 495)

Inwestycje realizowane przez MPWiK dotyczyły następujących obszarów: sieci wodociągowe i obiekty sieci wodociągowych, zakłady uzdatniania wody, sieci kanalizacyjne, zakłady oczyszczania ścieków, prace modernizacyjne i zakupy inwestycyjne, zadania przyszłościowe. Inwestycje powyższe prowadzono w oparciu o plany rzeczowo-finansowe tworzone na poszczególne lata. W latach 2013-2015 tylko w przypadku planu na 2015 r. wystąpiła zgodność z wieloletnim planem rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, natomiast w latach 2013-2014 plany roczne odbiegały od wieloletnich w tym zakresie. Plan inwestycji na 2013 r. zakładał wydatki w kwocie 114 336 tys. zł, a faktycznie zrealizowano go w kwocie 123 041 tys. zł (107,6%), natomiast zgodnie z obowiązującym w 2013 r. wieloletnim planem nakłady inwestycyjne w tym roku miały wynieść 106 332 tys. zł (założenia te wykonano w 89,1% w kwocie 94 690 tys. zł). Plan inwestycji na rok 2014 przewidywał wydatki na sumę 191 354 tys. zł, a wykonano go w kwocie 182 681 tys. zł (95,5%). Założenia na 2014 r. wynikające z wieloletniego planu rozwoju wynosiły 196 742 tys. zł i zrealizowano je w kwocie 182 681 tys. zł (92,9%). Jak wyjaśnił Kierownik Biura Planowania i Controllingu MPWiK powyższe wynikało z doraźnej konieczności zmian w rocznych planach inwestycyjnych z powodu przyspieszania realizacji przyszłych inwestycji zawartych w planach wieloletnich, między innymi w związku z pozyskiwaniem środków zewnętrznych.

Kontrola nie wykazała, by MPWiK realizowało inwestycje nie zawarte w obowiązujących wieloletnich planach rozwoju, a przypadki niezrealizowania planowanych na dany rok przedsięwzięć nie miały wpływu (ze względu na sposób finansowania inwestycji) na wysokość opłat za wodę i ścieki.

(dowód: akta kontroli str. 545, 549, 582, 659, 664, 696, 771-879, 1033-1034, 1036-1063, 1065)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.3. Koszty działalności wodociągowo-kanalizacyjnej

Opis stanu
faktycznego

Koszty działalności wodociągowo-kanalizacyjnej prowadzonej przez MPWiK na obszarze Krakowa w ujęciu całkowitym (z uwzględnieniem takich pozycji kosztów jak: eksploatacja i utrzymanie, planowane odsetki i rezerwy na należności nieregularne, a także marża zysku) rosły systematycznie w latach 2011-2014. W 2011 r. wyniosły 305 076 tys. zł, w 2012 r. było to 342 751 tys. zł, 361 397 tys. zł w 2013 r. i 386 089 tys. zł w 2014 r. Największy udział w powyższych kosztach miały koszty eksploatacji i utrzymania, które kształtowały się następująco: w 2011 r. stanowiły 90,7% wszystkich kosztów (276 546 tys. zł), w 2012 r. było to 87,4% (299 537 tys. zł), w 2013 r. 84,1% (303 949 tys. zł) oraz 86,7% w 2014 r. (334 693 tys. zł).

Działania inwestycyjne Przedsiębiorstwa w obszarach sieci wodociągowej i obiektów tej sieci, zakładów uzdatniania wody, sieci kanalizacyjnej, zakładów oczyszczania ścieków, prac modernizacyjnych i zakupów inwestycyjnych oraz zadań przyszłościowych sfinansowane zostały w wysokości: 84 242 tys. zł w 2011 r., 117 606 tys. zł w 2012 r., 123 041 tys. zł w 2013 r. i 182 681 tys. zł w 2014 r. Nakłady na remonty (bieżące i kapitałne) wynosiły: 48 053 tys. zł w 2011 r., 67 712 tys. zł w 2012 r., 65 331 tys. zł w 2013 r. i 76 410 tys. zł w 2014 r.

Przychody z działalności wodociągowo-kanalizacyjnej były zrównane z kosztami całkowitymi i wyniosły: 305 076 tys. zł w 2011 r., 342 751 tys. zł w 2012 r., 361 397 tys. zł w 2013 r. i 386 089 tys. zł w 2014 r.

Opłaty za dostarczanie wody i odbiór ścieków, kształtowane bezpośrednio w oparciu o powyższe koszty, wynosiły (w wielkościach brutto): w 2013 r. 3,6 zł/ m³ wody i 5,43 zł/ m³

ścieków, w 2014 r. 3,91 zł/m³ wody i 5,64 zł/m³ ścieków. Taryfa na rok 2015 r. wskazywała opłaty w wysokości 4,11 zł za 1 m³ wody i 5,77 zł za 1 m³ odbieranych ścieków. Łączna opłata za wodę i ścieki w wysokości 9,88 zł/m³ w 2015 r. lokowała Kraków na czwartym miejscu wśród dziesięciu polskich miast o liczbie ludności powyżej 300 tys. mieszkańców¹¹.

(dowód: akta kontroli str. 237-238, 633, 746, 748, 1064)

Średnia miesięczna wartość brutto faktur wystawionych na jedno gospodarstwo domowe za dostarczanie wody i odbiór ścieków wynosiła 138 zł w 2013 r. (co stanowiło 4,1% przeciętnego dochodu gospodarstwa domowego w Krakowie), 145 zł w 2014 r. (4,3%) i 144 zł w ciągu pierwszych ośmiu miesięcy 2015 r.¹²

(dowód: akta kontroli str. 262, 1073-1075)

1.3.1. Amortyzacja

We wniosku o zatwierdzenie taryfy na 2014 r. wykazano przychody z tytułu amortyzacji w kwocie 71 091 tys. zł, w tym wysokość amortyzacji środków trwałych, których zakup lub wytworzenie sfinansowano z udziałem środków bezzwrotnej pomocy wynosiła 17 864 tys. zł. W odniesieniu do 2015 r. było to odpowiednio 79 827 tys. zł i 17 864 tys. zł.

Na podstawie skontrolowanych sześciu inwestycji, w wyniku których w latach 2014-2015 przyjęto do użytkowania i amortyzowano środki trwałe o wartości 4 696 tys. zł stwierdzono, że inwestycje te zawarte były w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociagowych i urządzeń kanalizacyjnych, jak również w planie rzeczowo-finansowym na dany rok. Odpisy amortyzacyjne od przyjętych do używania środków trwałych (po zakończeniu inwestycji w roku obowiązywania taryf) były dokonywane od następnego miesiąca po przyjęciu środka trwałego. Ponadto kontrola nie wykazała rozbieżności pomiędzy wartością planowanej amortyzacji we wnioskach taryfowych, a faktycznie wykonaną w latach 2014-2015.

W badanym okresie nie wystąpiły przypadki nieodpłatnego użytkowania przez MPWiK środków trwałych będących własnością Gminy Miejskiej Kraków, co mogłoby w oparciu o § 9 ust. 1 rozporządzenia ws. taryf stanowić podstawę do uwzględnienia w taryfach wartości amortyzacji tych środków trwałych.

(dowód: akta kontroli str. 95-153, 955-1020, 1026-1027)

1.3.2. Wynagrodzenia i nagrody

W latach 2013-2014 MPWiK wydatkowało łącznie 3 198 tys. zł z tytułu umów finansowanych z bezosobowego funduszu płac. Powyższe prawidłowo odnoszono w ciężar kosztów wykazywanych we wnioskach o zatwierdzenie taryf. Szczegółową kontrolą objęto wypłatę wynagrodzeń z tytułu zawartych 23 umów na łączną kwotę 212,5 tys. zł. Czynności objęte powyższymi umowami dotyczyły regulacji stanów prawnych nieruchomości oraz koordynacji spraw sądowych prowadzonych w oparciu o roszczenia właścicieli, sprawowania nadzoru nad dokumentacją projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej, wdrażania systemu wartościowania pracy w MPWiK oraz opracowania zasad wyznaczania widma wzorcowego dla oceny stanu rurociągów. Kontrola wykazała, że wydatki zostały faktycznie poniesione i miały bezpośredni związek z podstawową działalnością Przedsiębiorstwa.

(dowód: akta kontroli str. 883-940)

¹¹ Na pierwszym miejscu znajdowała się Łódź z najniższą w tym rankingu opłatą w kwocie 7,88 zł. Na drugim miejscu znalazł się Lublin z ceną łączną 8,72 zł, na trzecim Wrocław – 9,3 zł, na piątym Gdańsk – 10,59 zł, na szóstym Poznań – 10,72 zł, na siódmym Bydgoszcz – 11 zł, na ósmym Szczecin – 11,09 zł, na dziewiątym Warszawa – 11,47 zł i na dziesiątym Katowice – 13,89 zł.

¹² Średni dochód gospodarstwa domowego w Krakowie wynosił 3 394,08 zł w 2013 r. i 3 399,33 zł w 2014 r. (na podstawie opracowania „Usługi komunalne w opiniach i budżetach mieszkańców Krakowa” sporządzonego na zlecenie Krakowskiego Holdingu Komunalnego). Średnie miesięczne wartości faktur brutto wystawionych na jedno gospodarstwo domowe za dostarczanie wody i odbiór ścieków obejmują także faktury wystawione spółdzielniom mieszkaniowym, gdzie indywidualne rozliczenia zużycia wody z mieszkańcami przeprowadzane są w ramach spółdzielni, co może zawyżyć podaną średnią. Wg informacji zawartych w powyższym opracowaniu w 2013 r. procent dochodu jaki stanowią wydatki gospodarstw domowych na poszczególne usługi komunalne wynosił dla kategorii „woda i ścieki” 3,8%, a w 2014 r. było to 4,1%.

W roku 2011 średnie miesięczne wynagrodzenie (z uwzględnieniem nagród) pracowników szczebla kierowniczego MPWiK wynosiło 9,73 tys. zł. W przypadku pracowników działów administracyjno – finansowych było to 4,57 tys. zł, pracownicy działów technicznych otrzymywali średnio 4,75 tys. zł, a osoby wykonujące pracę w kanałach 4,46 tys. zł¹³. W 2014 r. pracownicy szczebla kierowniczego z uwzględnieniem nagród zarabiali średnio 10,58 tys. zł (co stanowiło wzrost w stosunku do 2011 r. o 8,7%), pracownicy administracyjno-finance 5,24 tys. zł (wzrost o 14,7%), pracownicy techniczni 5,31 tys. zł (wzrost o 11,8%), a wykonujący pracę w kanałach 5,08 tys. zł (wzrost o 13,9% w stosunku do 2011 r.).

Średni wzrost wynagrodzenia z uwzględnieniem nagród wśród wszystkich powyższych grup pracowników wyniósł 11,5% w 2014 r. w stosunku do 2011 r.¹⁴ Zgodnie z upublicznionymi danymi Głównego Urzędu Statystycznego przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w Polsce wzrosło od 2011 r. do 2014 r. o 10,4%¹⁵.

Największe wzrosty wynagrodzeń w MPWiK (rok do roku poprzedniego) wystąpiły w 2012 r. w przypadku pracowników administracyjno-finance (o 6,9%), w 2013 r. wśród pracowników szczebla kierowniczego (o 8%)¹⁶ oraz w 2014 r. w odniesieniu do pracowników działów technicznych (o 9,3%)¹⁷. Płace wykonujących pracę w kanałach w latach 2011-2014 rosły stopniowo od 4% do 5% rocznie.

(dowód: akta kontroli str. 59, 154, 475)

Jak wyjaśnili Dyrektor Techniczny MPWiK oraz Kierownik Biura Planowania i Controllingu powyższe wzrosty płac w poszczególnych grupach pracowniczych wynikały ze zmian organizacyjnych w celu zapewnienia realizacji potrzeb i zadań Przedsiębiorstwa. Ponadto wzrosty te nie wpłynęły na przekroczenie planowanych w MPWiK rocznych wskaźników wzrostu płac¹⁸, a tym samym nie wpłynęły na zaplanowaną i zatwierdzoną taryfę.

(dowód: akta kontroli str. 280)

W latach 2013-2014 członkom Zarządu MPWiK wypłacano nagrody roczne¹⁹ za wynik finansowy przedsiębiorstwa w roku poprzednim. W 2013 r. było to łącznie 144,8 tys. zł, a w 2014 r. łącznie 158,5 tys. zł. Nagrody te przyznawali: Prezydent Miasta Krakowa (wykonując uprawnienia Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy) dla Prezesa MPWiK²⁰ oraz Rada Nadzorcza dla pozostałych członków Zarządu²¹. Nagrody wypłacono w wysokości nie przekraczającej trzykrotności przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w roku poprzedzającym przyznanie nagrody, co było zgodne z art. 10 ust. 7 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi²². Uzasadnieniem przyznania nagród dla członków zarządu był m.in. wzrost zysku netto (wynikający m.in. z obniżenia kosztów operacyjnych), a w przypadku Prezesa dodatkowo uwzględniono wskaźnik zadowolenia klientów.

(dowód: akta kontroli str. 59-92, 264-272, 1028-1029)

¹³ Minimalny dzienny czas pracy osób zatrudnionych w Zakładzie Sieci Kanałowej MPWiK nie był mniejszy niż 8 godzin.

¹⁴ Obliczono w oparciu o sumy wynagrodzeń wszystkich grup pracowników w poszczególnych latach.

¹⁵ Analizując te dane należy mieć na względzie, iż GUS prezentuje średnie dla całego sektora przedsiębiorstw, niezależnie od rodzaju ich działalności, np. wodno-kanalizacyjnej.

¹⁶ Wzrost ten poprzedzony był spadkiem wynagrodzeń o 1,1% w roku 2012 w odniesieniu do 2011 r. zatem realny wzrost wynagrodzeń w okresie 2012-2013 wyniósł 6,9%.

¹⁷ W 2013 r. wynagrodzenia pracowników działów technicznych spadły o 2% w stosunku do 2012 r. (realny wzrost wynagrodzeń w latach 2013-2014 wyniósł 7,3%).

¹⁸ Wzrost średniomiesięcznego wynagrodzenia z nagrodą roczną w roku 2012 w stosunku do 2011 r. zaplanowano w wysokości 4,6%. W kolejnych latach było to: 4,3% w 2013 r., 4% w 2014 r. i 4% w 2015 r.

¹⁹ Środki na wypłatę nagród rocznych ujmowano jako koszt we wnioskach taryfowych.

²⁰ Akty notarialne: Rep. A 8774/2013 z 23 października 2013 r. oraz Rep. A 8668/2014 z 21 października 2014 r.

²¹ Uchwały Rady Nadzorczej: nr 47/VII/2013 i nr 48/VII/2013 z 26 listopada 2013 r. oraz nr 14/VIII/2014 i nr 15/VIII/2014 z 30 października 2014 r.

²² Dz. U. z 2013 r., poz. 254 ze zm.

1.3.3. Usługi obce

We wniosku o zatwierdzenie taryf na 2014 r. wykazano niezbędne przychody na pokrycie kosztów z tytułu usług obcych na sumę 38 514 tys. zł, a we wniosku na 2015 r. w części odnoszącej się do I połowy tego roku było to 21 274 tys. zł. Wykonanie tych kosztów wyniosło 41 258 tys. zł (107%) za 2014 r. oraz 13 490 tys. zł (63%) w I połowie 2015 r. Na usługi obce składały się usługi z zakresu remontów bieżących i kapitałnych oraz usługi transportowe. Szczegółową kontrolą objęto wydatki z tytułu 18 faktur, wystawionych w latach 2014-2015 na łączną kwotę 8 030 tys. zł. Wydatki te dotyczyły: bezrozkopowego remontu kanalizacji ogólnospławnej – przełazowej, wymiany włazów kanalizacyjnych oraz kompleksowej renowacji magistrali wodociągowej i wymiany istniejącej armatury w ul. Ks. Józefa w Krakowie. Kontrola wykazała, że wydatki zostały faktycznie dokonane i były związane z działalnością podstawową MPWiK, a prace ich dotyczące zostały przeprowadzone zgodnie z zawartymi umowami.

(dowód: akta kontroli str. 237, 1021-1025)

1.3.4. Pozostałe koszty

W roku 2013 MPWiK przekazało różnego rodzaju podmiotom darowizny na sumę 58,6 tys. zł. W 2014 r. było to 95,2 tys. zł, a wzrost w stosunku do roku poprzedniego spowodowany był dodatkowym wsparciem Domu Dziecka prowadzonego przez Stowarzyszenie SIEMACHA (zakup wyposażenia).²³ Na sponsoring Przedsiębiorstwo wydatkowało w 2013 r. i w 2014 r. po 20 tys. zł. Koszty promocji wyniosły w 2013 r. 1 209,6 tys. zł, a w 2014 r. 1 447,7 tys. zł. Wydatki związane z motywowaniem odbiorców usług do racjonalnego korzystania z wody i ograniczania zanieczyszczenia ścieków wyniosły w 2013 r. 66,8 tys. zł i 42,2 tys. zł w 2014 r. We wnioskach taryfowych na lata 2014-2015 nie uwzględniano kosztów darowizn, sponsoringu i promocji oraz związanych z motywowaniem odbiorców usług do racjonalnego korzystania z wody, zatem nie wpłynęły one na wysokość taryf.

(dowód: akta kontroli str. 211-233, 647-648)

1.3.5. Koszty pośrednie

MPWiK w latach 2013-2015 uzyskiwało przychody z działalności niezwiązanej z zaopatrzeniem w wodę i odbiorem ścieków na terenie Krakowa. Przychody te dotyczyły komercyjnej sprzedaży usług wodociągowo-kanalizacyjnych dla gmin ościennych, prowadzenia laboratorium, świadczenia usług czyszczenia i usuwania awarii na instalacjach wewnętrznych niebędących własnością MPWiK poprzez Zakład Sieci Kanalowej i Zakład Sieci Wodociągowej, wynajem lokali, świadczenie usług z zakresu mechaniki samochodowej. Szczegółowa kontrola wykazała, że koszty związane z przychodami uzyskiwanymi ze świadczenia usług zaopatrzenia w wodę i odbiór ścieków dla gmin ościennych były w uzasadniony sposób wydzielane z kosztów działalności podstawowej MPWiK prowadzonej na obszarze Krakowa. Podział ten obejmował zarówno koszty bezpośrednie (amortyzacja, wynagrodzenia, materiały i energia, opłaty za korzystanie ze środowiska, podatki i opłaty, usługi obce)²⁴, jak i pośrednie (koszty wydziałowe, działalności pomocniczej i ogólne)²⁵. Kluczem powyższego podziału były udziały gmin ościennych w łącznej sprzedaży wody i odbiorze ścieków, a także wskaźniki wykorzystania przez gminy ościenne sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Kierownik Biura Planowania i Controllingu wyjaśnił, że w pozostałym zakresie przychodów nie było możliwości wydzielenia kosztów pośrednich nie dotyczących działalności podstawowej MPWiK. Kierownik uzasadnił, że z uwagi na misję jaką pełni spółka, tzn. świadczenie usług ciągle i niezawodnie, jednostki organizacyjne zajmujące się świadczeniem usług związanych bezpośrednio z działalnością

²³ Wg przyjętych w Przedsiębiorstwie zasad w każdym przypadku udzielenia darowizny rozpatrywano zasadność takiego działania. Niezależnie od wartości pomocy finansowej sporządzano protokół z posiedzenia Zarządu MPWiK, a dodatkowo darowizny o wartości co najmniej 5 tys. zł zatwierdzane były uchwałą Zarządu.

²⁴ W 2013 r. koszty te wyniosły 4 410 tys. zł na działalności wodociągowej i 4 105 tys. zł na działalności kanalizacyjnej. W 2014 r. było to odpowiednio 4 190 tys. zł i 4 035 tys. zł, a w I półroczu 2015 r. 2 063 tys. zł i 1 933 tys. zł.

²⁵ Koszty pośrednie na działalności wodociągowej wyniosły: w 2013 r. 2 230 tys. zł, w 2014 r. 2 291 tys. zł, a w pierwszej połowie 2015 r. 1 130 tys. zł. W zakresie działalności kanalizacyjnej koszty wyniosły: 1 893 tys. zł w 2013 r., 1 915 tys. zł w 2014 r. i 946 tys. zł w I połowie 2015 r.

podstawową, w sytuacji wolnych mocy przerobowych wykorzystują je do świadczenia usług dla podmiotów zewnętrznych.

(dowód: akta kontroli str. 244-245, 494, 1020)

1.3.6. Spłaty rat kapitałowych ponad wartość amortyzacji

W latach 2014-2015 w Przedsiębiorstwie nie wystąpiły spłaty rat kapitałowych ponad wartość amortyzacji, o których mowa w § 6 pkt 3 rozporządzenia ws. tariff. W związku z powyższym pozycji takiej nie odnotowano we wnioskach tariffowych na lata 2014-2015, jako wartość podwyższającą oszacowane niezbędne przychody związane z działalnością wodociągowo-kanalizacyjną.

(dowód: akta kontroli str. 118, 148, 237)

1.3.7. Spłaty odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek

MPWiK spłacało w latach 2014-2015 kredyty i pożyczki zaciągnięte wg umownej wartości na łącznie 374 586,4 tys. zł i 29 800 tys. euro²⁶. Odsetki od tych kredytów i pożyczek zaplanowane do spłaty w 2014 r. i zawarte we wniosku tariffowym wynosiły 9 029 tys. zł. Faktycznie zapłacone odsetki wyniosły 9 010 tys. zł. Powyższa różnica wynikała z różnic kursowych i nie miała istotnego wpływu na wysokość tariffy. Tariffa na 2015 r. uwzględniała odsetki na sumę 8 272 tys. zł. W okresie od stycznia do września 2015 r. zapłacono odsetki w wysokości 4 918 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 345-355, 373, 1020)

1.3.8. Należności nieregularne

Należności nieregularne²⁷ z tytułu opłat za usługi zaopatrzenia w wodę, odbioru ścieków oraz opłat abonamentowych wyniosły na 31 grudnia 2012 r. 7 383 tys. zł (w tym 1 240 tys. zł objęto odpisem aktualizującym należności). Rok później stan tych należności wyniósł 8 211 tys. zł (w tym odpisów aktualizujących dokonano w odniesieniu do należności na sumę 2 806 tys. zł), a na 31 grudnia 2014 r. było to 8 098 tys. zł (w tym odpisy aktualizujące należności na kwotę 1 829 tys. zł).

Stosownie do § 9 ust. 2 rozporządzenia ws. tariff wartość należności nieregularnych uprawdopodobnia się w sposób określony w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁸. W Polityce rachunkowości MPWiK w części dotyczącej należności zapisano m.in. „Wartość należności podlega aktualizacji z uwzględnieniem stopnia prawdopodobieństwa ich zapłaty na zasadzie dokonania odpisów aktualizujących w przypadku: (...) należności z faktur wystawionych w roku obrotowym i niezapłaconych na dzień 31 grudnia danego roku obrachunkowego – wg indywidualnej oceny Spółki w wysokości wynikającej z szacunku”. Jak wyjaśnili członkowie Zarządu, decyzje o dokonaniu odpisu aktualizującego należności przeterminowane, których termin przedawnienia nie upłynął podejmowano w oparciu o art. 35b ustawy o rachunkowości z uwzględnieniem zasad ostrożności wskazanych w art. 7 ust. 1 i art. 28 ust. 1 pkt 7 powyższej ustawy.

Kontrola wykazała, że efektem powyższego było dokonanie wg stanu na 31 grudnia 2012 r. odpisu aktualizującego należności nieregularne w kwocie 1 240 tys. zł, podczas gdy nie więcej niż 271 tys. zł (22%) z tych należności odnosiło się do przypadków, gdzie termin zapłaty upłynął 3 lata wcześniej (należności przedawnione)²⁹. Na 31 grudnia 2013 r. takich

²⁶ W Europejskim Banku Odbudowy i Rozwoju zaciągnięto kredyty na kwotę 61 749 tys. zł i 14 800 tys. euro. W Europejskim Banku Inwestycyjnym zaciągnięto kredyty na sumę 250 000 tys. zł i 15 000 tys. euro. Kredyty w PKO S.A. wynosiły 23 000 tys. zł, w PKO B.P. 15 000 tys. zł, a pożyczka w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej 24 837,4 tys. zł.

²⁷ Należności nieregularne, zgodnie z § 2 pkt 5 rozporządzenia ws. tariff, to wierzytelności z tytułu opłat za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, nieściągalne w trybie ustalonym w umowie o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków.

²⁸ Dz. U. z 2013 r. poz. 330 ze zm. Dalej: ustawa o rachunkowości.

²⁹ W analizie tej założono, że do wszystkich przeterminowanych należności stosuje się przepisy o 3 letnim terminie przedawnienia, jak dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (art. 118 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny – Dz. U. z 2014 r. poz. 121 ze zm.) oraz nie uwzględniono ewentualnego przerwania biegu przedawnienia, które mogło odnosić się do poszczególnych przypadków.

przedawnionych należności było nie więcej niż 311 tys. zł (co stanowiło 11% w odniesieniu do objętych odpisem aktualizującym należności na sumę 2 806 tys. zł), a na koniec 2014 r. było to nie więcej niż 450 tys. zł (25% z 1 829 tys. zł).

Szczegółową kontrolą objęto siedmiu największych dłużników, w odniesieniu do których w latach 2013-2014 utworzone zostały rezerwy na należności nieregularne na sumę 2 638 tys. zł (45% sumy należności objętych odpisami aktualizującymi w latach 2012-2014). W przypadku należności na kwotę łączną 408 tys. zł wystąpiono na drogę sądową. W efekcie powyższego zawiadomienia o bezskutecznej egzekucji dotyczyły należności na sumę 292 tys. zł, a w odniesieniu do 116 tys. zł dłużnik wniósł apelację od wyroku sądowego. Działania Przedsiębiorstwa w zakresie pozostałych 2 230 tys. zł należności polegały na zawieraniu ugody z dłużnikami, wydłużaniu terminów zapłaty i uzyskiwaniu zapłaty jednorazowo lub w ratach.

W 2013 r. dokonano umorzeń należności głównych i odsetek od należności na sumę 147 tys. zł (w tym 0,8 tys. zł należności głównych dwóch dłużników i 146 tys. zł odsetek od należności głównych 21 dłużników³⁰). W 2014 r. dziewięciu podmiotom umorzono 14 tys. zł odsetek, a w okresie od stycznia do końca sierpnia 2015 r. 54 zł odsetek (dotyczyło trzech dłużników). Kontrolą objęto umorzenia należności głównych dokonane w 2013 r. oraz umorzenie odsetek w kwocie 142 tys. zł. W każdym z powyższych przypadków powodem dla podjęcia decyzji o umorzeniu były uzasadnione względy społeczne.

(dowód: akta kontroli str. 476-489, 490-493, 564, 678, 880, 1020, 1030-1031)

1.3.9. Marża zysku

Wysokość marży zysku, jak wyjaśnił Kierownik Biura Planowania i Controllingu, ustalana była we wnioskach taryfowych w wysokości zapewniającej: realizację planu inwestycyjnego, spłatę zaciągniętych kredytów na wykonanie zadań inwestycyjnych, uzyskanie wskaźników wymaganych przez banki, które udzieliły kredytów. Kontrola wykazała spełnienie zobowiązania po stronie MPWiK do utrzymania określonych wskaźników ekonomicznych na poziomie zadanym w umowie kredytowej z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym.

(dowód: akta kontroli str. 248-256, 758-767)

Marża zysku na działalności wodociągowo-kanalizacyjnej prowadzonej na obszarze Krakowa wykazana we wniosku taryfowym na 2013 r. wynosiła 26 174 tys. zł, a marża faktycznie osiągnięta za 2013 r. wyniosła 45 323 tys. zł, co stanowiło 173% zaplanowanej wartości. Marża zakładana na 2014 r. wynosiła 31 850 tys. zł, a w rzeczywistości marżę osiągnięto w wysokości 38 597 tys. zł brutto (121% założeń). Marża zysku wykazana we wniosku taryfowym na 2015 r. i odnosząca się do I półrocza 2015 r.³¹ wynosiła 15 538 tys. zł, a marża osiągnięta za ten okres wyniosła 39 930 tys. zł (257% planu).

Stosownie do wyjaśnień członków Zarządu przyczyną wzrostu marży w 2013 r. w stosunku do wartości planowanych było zjawisko mniejszych zmian w sytuacji makroekonomicznej w odniesieniu do prognoz. Ponadto Spółka realizowała działania prooszczędnościowe, efektem czego było znaczne ograniczenie kosztów: energii (w tym wykorzystania biogazu do produkcji prądu elektrycznego w związku z montażem kogeneratorów), wynagrodzeń z narzutami, kosztów ogólnych oraz finansowych (z uwagi na wdrożoną restrukturyzację zadłużenia). W 2014 r. wykonanie marży na poziomie 121% planu wynikało ze zwiększonej sprzedaży wody oraz zwiększonego odbioru ścieków, co dało wzrost przychodów o około 14 milionów zł przy wzroście kosztów o około 7 mln zł. W odniesieniu do wzrostu marży zysku w I półroczu 2015 r. Zarząd wyjaśnił, że przyczyną tego stanu był wzrost wolumenu sprzedaży w stosunku do planu (co uzasadniono zmianą częstotliwości dokonywania odczytów liczników, zwiększonym zapotrzebowaniem na wodę z uwagi na bardzo ciepłe półrocze na tle porównywalnych okresów historycznych oraz wzrostem ruchu turystycznego w Krakowie). Dodatkowo na pytanie jak wyższy niż zakładany zysk został wyrównany

³⁰ Wśród kwoty 146 tys. odsetek od należności głównych Uniwersyteckiemu Szpitalowi Dziecięcemu w Krakowie umorzono odsetki na kwotę 142 tys. zł.

³¹ Marżę tę obliczono jako połowę wartości zaplanowanej na 2015 r.

odbiorcom usług członkowie Zarządu wyjaśnili, iż wyższa niż planowana marża zysku w 2013 r. została wykorzystana na restrukturyzację zadłużenia (spłata kredytu zaciągniętego w Europejskim Banku Odbudowy i Rozwoju), co zaowocowało niższymi kosztami odsetek w 2014 r.³²

(dowód: akta kontroli str. 237, 941, 1031-1033)

Zysk brutto MPWiK na działalności wodociągowo-kanalizacyjnej, prowadzonej na terenie Krakowa, który stanowił część zysku wykazanego w rachunku zysków i strat wyniósł 57 448 tys. zł za 2013 r. i 51 396 tys. zł za 2014 r. W I połowie 2015 r. zysk ten wyniósł 47 391 tys. zł. W odniesieniu do wartości marży zysku planowanej na 2013 r. we wniosku o zatwierdzenie taryfy powyższy osiągnięty zysk stanowił 219,5%. W 2014 r. było to 161,4%, a w I połowie 2015 r. 305%.

Porównanie wysokości powyższych zrealizowanych zysków do grupy planowanych we wnioskach o zatwierdzenie taryf kosztów (z pominięciem kosztów eksploatacji i utrzymania) obejmujących marżę zysku, planowane spłaty odsetek i rezerwy na należności nieregularne³³ wskazało poziom wykonania zysku w wysokości 131% w 2013 r., 107% w 2014 r. i 210% w I połowie 2015 r.

Na powyższe wyniki Przedsiębiorstwa wpływ miały odchylenia w oszacowaniu przychodów oraz wykonanie planowanych kosztów. Faktyczne wykonanie przychodów w odniesieniu do planu zawartego we wnioskach taryfowych kształtowało się następująco: w 2013 r. przychody wykonane w wysokości 361 397 tys. zł stanowiły 100,07% planu (361 144 tys. zł) i były wyższe o 253 tys. zł niż zakładano; w 2014 r. wykonanie na sumę 386 089 tys. zł stanowiło 102,81% planu (375 519 tys. zł) i było wyższe od założeń o 10 570 tys. zł; w I połowie 2015 r. wykonano przychody w kwocie 201 367 tys. zł, co stanowiło 103,18% założeń w kwocie 195 165 tys. zł (więcej o 6 202 tys. zł). Przedstawione nadwykonania przychodów wynikały z niedoszacowania wolumenu sprzedaży wody i odbioru ścieków, ale także z korekt VAT w odniesieniu do zrealizowanej sprzedaży oraz korekt sprzedaży w zakresie faktur obejmujących usługi za okresy z dwóch kolejnych lat obrachunkowych. W 2013 r. sprzedaż wody była wyższa od planowanej o 248 tys. m³, a odbiór ścieków był wyższy niż zaplanowano o 238 tys. m³, co przy cenach taryfowych brutto dawało łącznie 2 185 tys. zł dodatkowego przychodu. W 2014 r. było to odpowiednio 1 181 tys. m³ wody i 896 tys. m³ ścieków (łącznie 9 671 tys. zł dodatkowego przychodu wg cen jednostkowych brutto). W I połowie 2015 r. sprzedaż wody była wyższa niż zakładano o 1 095 tys. m³, a odbiór ścieków wyższy o 1 215 tys. m³ (łącznie 11 509 tys. zł wg cen taryfowych brutto na 2015 r.).

Koszty eksploatacji i utrzymania w 2013 r. wykonano w kwocie 303 949 tys. zł, co stanowiło 95,8% planu, zawartego we wniosku o zatwierdzenie taryfy (317 339 tys. zł)³⁴. W 2014 r. koszty te wyniosły 334 693 tys. zł (102,2% planu w wysokości 327 557 tys. zł)³⁵, a w I połowie 2015 r. było to 153 976 tys. zł (89,2% z planowanych 172 639 tys. zł)³⁶. Koszty

³² Suma odsetek planowana w wniosku taryfowym na 2013 r. wносиła 12 081 tys. zł, 9 029 tys. zł na 2014 r. i 8 272 tys. zł we wniosku na 2015 r.

³³ Spłaty rat kapitałowych ponad wartość amortyzacji nie wystąpiły.

³⁴ W ramach kosztów eksploatacji i utrzymania w 2013 r. odnotowano koszty bezpośrednie i pośrednie. Wykonanie kosztów bezpośrednich kształtowało się następująco: amortyzacja wyniosła 69 663 tys. zł (100,8% planu w wysokości 69 096 tys. zł), wynagrodzenia z narzutami 30 244 tys. zł (95,4% planu w wysokości 31 696 tys. zł), materiały 10 411 tys. zł (96,4% założeń na kwotę 10 802 tys. zł), energia 18 867 tys. zł (85,3% planu na sumę 22 123 tys. zł), opłaty za korzystanie ze środowiska 3 598 tys. zł (88,3% z planowanych 4 075 tys. zł), podatki i opłaty 42 721 tys. zł (98% z zakładanych 43 579 tys. zł), usługi obce 30 818 tys. zł (95,2% planowanych kosztów na sumę 32 376 tys. zł), pozostałe koszty 7 203 tys. zł (83,4% z 8 641 tys. zł). Wśród kosztów pośrednich wykonano: koszty wydzielone w kwocie 23 188 tys. zł (103,1% planu na sumę 22 494 tys. zł), koszty działalności pomocniczej 23 856 tys. zł (103,8% z 22 991 tys. zł) oraz koszty ogólne 43 380 tys. zł (co stanowiło 87,7% planu w wysokości 49 466 tys. zł).

³⁵ W ramach tych kosztów stwierdzono następujące szczegółowe pozycje: amortyzacja 75 545 tys. zł (106,3% planu w kwocie 71 091 tys. zł), wynagrodzenia z narzutami 31 261 tys. zł (98,2% z 31 846 tys. zł), materiały 11 254 tys. zł (98,3% z 11 453 tys. zł), energia 18 424 tys. zł (92% z 20 028 tys. zł), opłaty za korzystanie ze środowiska 3 672 tys. zł (93,5% z 3 925 tys. zł), podatki i opłaty 45 281 tys. zł (97,6% z 46 412 tys. zł), usługi obce 41 258 tys. zł (107,1% w odniesieniu do planowanych 38 514 tys. zł), pozostałe koszty 7 802 tys. zł (122,5% planu w wysokości 6 367 tys. zł), koszty wydzielone 25 040 tys. zł (107,4% planu na sumę 23 318 tys. zł), koszty działalności pomocniczej 23 988 tys. zł (101% założeń w wysokości 23 747 tys. zł), koszty ogólne 51 168 tys. zł (100,6% zakładanych kosztów w kwocie 50 856 tys. zł).

³⁶ W ciężar kosztów eksploatacji i utrzymania w I połowie 2015 r. wydatkowano środki w następujących pozycjach: amortyzacja 36 015 tys. zł (90,2% planu w wysokości 39 912 tys. zł), wynagrodzenia z narzutami 15 496 tys. zł (93,7% z 16 533 tys. zł),

odsetek wykonano w 2013 r. w wysokości 8 425 tys. zł, co przy założeniach na sumę 12 081 tys. zł wynosiło 69,7% planu. W 2014 r. na odsetki wydatkowano 9 010 tys. zł (99,8% z zakładanych 9 029 tys. zł), a w I połowie 2015 r. 3 088 tys. zł (74,7% z 4 137 tys. zł). Koszty związane z należnościami nieregularnymi wyniosły w 2013 r. 3 700 tys. zł (66,7% planu w kwocie 5 550 tys. zł), w 2014 r. było to 3 789 tys. zł (53,5% planu w kwocie 7 083 tys. zł), a w I połowie 2015 r. 4 373 tys. zł (153,3% założeń poczynionych na sumę 2 852 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 93-153, 234-236, 240, 496-525, 941)

Rentowność sprzedaży na całej działalności MPWiK wyniosła w 2013 r. 14,41 %. W 2014 r. było to 12,7%, a w I połowie 2015 r. 24,28%. Wskaźnik rentowności sprzedaży na działalności wodociągowo-kanalizacyjnej prowadzonej na terenie Krakowa wyniósł 15,89% w 2013 r., 13,31% w 2014 r. i 23,53% w I połowie 2015 r. Wskaźnik płynności bieżącej w 2013 r. wyniósł 1,53, w 2014 r. 1,8, a w I półroczu 2015 r. 2,99³⁷. Jak wyjaśnili członkowie Zarządu przyczyną wysokiego poziomu wskaźnika rentowności sprzedaży w pierwszej połowie 2015 r., jak również nadpłynności w tym okresie był proces inwestycyjny, który zakończyć miał się na koniec roku oraz sezonowość pewnych zjawisk jak działalność remontowa. Planowany na 2015 r. wskaźnik płynności wynosił 1,43 i według członków Zarządu nie przewidywali oni istotnego przekroczenia tej wartości.

(dowód: akta kontroli str. 240-241, 737, 752-753, 941, 1031)

Marża zysku wykazana we wniosku o zatwierdzenie taryf na 2013 r. była na poziomie marży zysku planowanej na rok poprzedni. Marża zysku we wniosku dotyczącym roku 2014 była o blisko 22% wyższa od wartości z 2013 r. Natomiast marża wskazana we wniosku na 2015 r. i odpowiadająca I połowie tego roku stanowiła 97,6% marży z analogicznego okresu roku poprzedniego. Członkowie Zarządu (Dyrektor Techniczno-Inwestycyjny oraz Dyrektor Ekonomiczno-Finansowy) wyjaśnili, że przyczyną zwiększenia planowanej marży zysku na 2014 r. w stosunku do roku 2013, było przeniesienie ciężaru działalności inwestycyjnej w 2014 r. z gospodarki ściekowej na dostarczanie wody. Jednakże wartość zaplanowanej we wniosku taryfowym marży na 2014 r. była o około 14 milionów złotych niższa od wartości marży wykonanej w 2013 r.

Marża zysku osiągnięta na działalności wodociągowo-kanalizacyjnej prowadzonej w Krakowie w 2013 r. stanowiła 173% marży za 2012 r. (26 253 tys. zł). Marża z tej działalności w roku 2014 wynosiła 85% wartości za rok 2013. Z kolei marża zysku wypracowana w I półroczu 2015 r. stanowiła 207% marży osiągniętej w I półroczu 2014 r. (19 298 tys. zł). Członkowie Zarządu wyjaśnili, że przyczyny wzrostu marży w 2013 r. w stosunku do 2012 r. oraz w I półroczu 2015 r. w porównaniu do I półrocza 2014 r. były takie same, jak w przypadku wzrostu wykonania marży za 2013 r. i pierwszą połowę 2015 r. w odniesieniu do wartości planowanych na te okresy.

(dowód: akta kontroli str. 237, 1031-1032)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Stan należności nieregularnych na przestrzeni lat 2012-2014 wzrósł nominalnie o 715 tys. zł. W związku z tym, dostrzegając powstającą niekorzystną tendencję, NIK zwraca uwagę na potrzebę podjęcia działań zapobiegających nadmiernemu wpływowi poziomu tych należności na kształtowanie się stawek określanych w taryfach.

Ponadto Najwyższa Izba Kontroli, w kontekście realizowanych przez MPWiK zadań własnych samorządu terytorialnego, zwraca uwagę na odchylenia w planowaniu i wykonywaniu kosztów działalności wodociągowo-kanalizacyjnej, jakie miały miejsce w latach 2013-2014, które mogły mieć wpływ na interes odbiorców usług świadczonych

materiały 5 245 tys. zł (88,8% z 5 905 tys. zł), energia 9 737 tys. zł (96,9% z 10 053 tys. zł), opłaty za korzystanie ze środowiska 1 844 tys. zł (90,7% z 2 033 tys. zł), podatki i opłaty 23 090 tys. zł (96,4% z 23 962 tys. zł), usługi obce 13 490 tys. zł (63,4% z 21 274 tys. zł), pozostałe koszty 3 154 tys. zł (66,2% z 4 764 tys. zł), koszty wydzielone 11 932 tys. zł (93,7% planu na sumę 12 731 tys. zł), koszty działalności pomocniczej 11 733 tys. zł (92,9% z 12 634 tys. zł), koszty ogólne 22 240 tys. zł (97,4% zakładanych kosztów w kwocie 22 841 tys. zł).

³⁷ Optymalna wartość wskaźnika płynności bieżącej powinna zawierać się w przedziale od 1,2 do 2,0. Jeżeli wartość aktywów obrotowych jest w górnej części tego przedziału, oznacza to, że spółka nie ma problemów ze spłatą bieżących zobowiązań.

przez MPWiK poprzez zawyżenie planowanych przychodów niezbędnych do realizacji powyższych zadań.

1.4. Wymogi formalno-prawne w zakresie taryf

Opis stanu
faktycznego

W odniesieniu do wniosków taryfowych na lata 2014-2015 Przedsiębiorstwo w terminie 70 dni przed planowanym dniem wejścia w życie taryf (1 stycznia), przedstawiło Prezydentowi Krakowa wnioski o ich zatwierdzenie, co wyczerpywało wymogi art. 24 ust. 2 uzzwiś. Powyższe wnioski taryfowe zawierały informacje określone w rozporządzeniu ws. taryf.

(dowód: akta kontroli str. 95-153, 273, 329-330)

W latach 2014-2015 taryfy obowiązywały jeden rok. Taryfa na 2014 r. została zatwierdzona uchwałą Rady Miasta Krakowa nr XCII/1365/13 z dnia 4 grudnia 2013 r. Stosownie do art. 24 ust. 7 uzzwiś Przedsiębiorstwo ogłosiło taryfę na 2014 r. w ciągu 7 dni od podjęcia powyższej uchwały. Rada Miasta nie podjęła uchwały ws. zatwierdzenia taryf na 2015 r. w związku z powyższym weszły one w życie na podstawie art. 24 ust. 8 uzzwiś i były ogłoszone w prasie i internecie w terminie wymaganym art. 24 ust. 9 uzzwiś.

(dowód: akta kontroli str. 328, 331-344)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.5. Dodatkowe elementy mogące wpłynąć na wysokość taryf

Opis stanu
faktycznego

1.5.1. Straty wody

Straty wody w sieci wodociągowej wyniosły 13,85% w 2012 r., 13,22% w 2013 r., 13,41% w 2014 r. i 11,89% w I połowie 2015 r.³⁸ Przy czym przyrost sieci wodociągowej w Krakowie w latach 2011-2014 wynosił corocznie od 1% do 1,4%³⁹. Jak wyjaśnił Dyrektor Produkcji MPWiK straty wody w wodociągach krakowskich są na bardzo dobrym europejskim poziomie⁴⁰. W Przedsiębiorstwie opracowano i wdrożono program redukcji strat wody oraz stworzono program rozwoju i modernizacji istniejącego systemu monitoringu sieci wodociągowej. Ponadto, jak wyjaśnił Dyrektor, na podstawie analizy danych o awariach, wieku i miejscach ułożenia przewodu, materiału z którego jest zbudowany i innych uwarunkowań (takich jak: remonty dróg i uzbrojenia podziemnego) tworzony jest program wymiany i modernizacji sieci wodociągowej na terenie Krakowa, a jego realizacja pozwoli na obniżenie strat wody do poziomu 11%. W odniesieniu do bezumownego korzystania z usług świadczonych przez MPWiK w zakresie zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków wykrywanie takich przypadków opierało się na podstawie zgłoszeń i informacji przekazywanych do Przedsiębiorstwa oraz w trakcie odczytu lub wymiany wodomierzy. Od 2009 r. wdrażany był system radiowych odczytów wodomierzy, który ma możliwość wykrywania działania pola magnetycznego, zablokowania wodomierza, występowania ciągłego przepływu w godzinach nocnych. Ponadto prowadzono kontrole w terenie w przypadkach wskazań wodomierzy znacznie odbiegających od wartości z poprzednich okresów rozliczeniowych, a w przypadku odbioru ścieków prowadzono kontrole w oparciu o bazę danych punktów poboru, które nie mają zawartych umów na odbiór ścieków i jednocześnie ich położenie w terenie umożliwia przyłączenie do sieci kanalizacyjnej. W 2013 r. ilość wody pobranej bezumownie wyniosła 3 138 m³, w 2014 r. było to 2 886 m³, a w okresie od stycznia do września 2015 r. 492 m³.

(dowód: akta kontroli str. 257-261, 377-380, 474, 944)

³⁸ Straty wody obliczane w metrach sześciennych wyniosły: 7 844 tys. m³ w 2012 r. (8 628 tys. zł), 7 351 tys. m³ w 2013 r. (8 233 tys. zł) oraz 7 424 tys. m³ w 2014 r. (8 538 tys. zł) oraz 3 353 tys. m³ w I połowie 2015 r.

³⁹ W 2011 r. sieć wodociągowa przyrosła o 20 km (co stanowiło wzrost o 1%), w 2012 r. 21 km (wzrost o 1%), w 2013 r. 29 km (wzrost o 1,4%), a w 2014 r. 28 km (wzrost o 1,3%). Długość sieci na 31 grudnia 2010 r. wynosiła 2 037 km, a na koniec 2014 r. było to 2 134 km.

⁴⁰ Potwierdzać miały to badania Komisji Europejskiej, które wykazały, że wycieki wody z sieci dochodzą w niektórych regionach Unii Europejskiej do 50%, a według Europejskiego Towarzystwa Wodnego ubytki z powodu nieszczelnej instalacji miały być poważnym problemem w niektórych włoskich miastach (do 70% strat). Zdaniem Dyrektora Produkcji, w Polsce duże wodociągi odnotowują straty na poziomie od 11% do 21%.

1.5.2. Opłaty podwyższone za brak pozwoleń wodnoprawnych

W oparciu o modele taryfowe na lata 2014-2015 ustalono, że ewentualne opłaty podwyższone za korzystanie ze środowiska bez wymaganego pozwolenia nie stanowiły kosztu podnoszącego wysokość taryf.

(dowód: akta kontroli str. 470-472, 1020)

1.5.3. Prawidłowość wykazania kosztów we wnioskach taryfowych

Przedsiębiorstwo prawidłowo wykazywało koszty we wnioskach taryfowych na lata 2014-2015, które zgodnie z § 7 pkt 1 w związku z § 2 pkt 7 rozporządzenia ws. taryf obejmowały koszty z 12 kolejnych pełnych miesięcy poprzedzających nie więcej niż o 2 miesiące dzień złożenia wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 356-363, 1020)

1.5.4. Prawidłowość wskaźników ekonomicznych zastosowanych we wnioskach taryfowych

Szczegółową kontrolą w zakresie prawidłowości zastosowania wskaźników ekonomicznych przy opracowywaniu wniosku o zatwierdzenie taryfy objęto wnioski taryfowe na 2015 r. Stwierdzono prawidłowe przyjęcie wielkości zarówno prognozowanego średniorocznego wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych (1,2%)⁴¹, jak i prognozowanego średniorocznego wskaźnika wzrostu cen produkcji sprzedanej przemysłu (1,4%)⁴².

(dowód: akta kontroli str. 137)

1.5.5. Szacowanie we wnioskach taryfowych planowanej sprzedaży wody/ścieków

We wnioskach taryfowych na lata 2014-2015 wykazywano planowaną sprzedaż wody niższą od faktycznie sprzedanej ilości w roku poprzednim o odpowiednio 2,7% w przypadku 2014 r. i 1,5% dla 2015 r. W odniesieniu do odbioru ścieków planowane ilości na lata 2014-2015 były każdorazowo niższe w stosunku do wykonania w roku wcześniejszym o 2%.

W latach 2011-2013 z roku na rok sprzedaż malała o około 1%, a w roku 2014 wzrosła w stosunku do roku 2013 o 0,1%. Rzeczywista sprzedaż wody w roku 2014 wyniosła 102,8% planu, a w zakresie odbioru ścieków było to o 2,1% więcej od wartości zawartych we wniosku o zatwierdzenie taryfy. W I połowie 2015 r. sprzedaż wody przekroczyła plan o 5,1%, a ścieków o 5,7%⁴³. Jak wyjaśnił Kierownik Biura Planowania i Controllingu wynikało to ze zwiększenia zapotrzebowania na wodę w związku z długotrwałą suszą, a ponadto od 2015 r. zmieniony został system rozliczeń zużycia wody, co spowodowało wzrost sprzedaży w pierwszym półroczu kosztem drugiego półrocza 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 93-94, 234-236)

1.5.6. Dopłaty Gminy Miejskiej Kraków do ceny metra sześciennego wody dla mieszkańców Krakowa

W latach 2013-2015 (do 30 września) Gmina Miejska Kraków nie przekazywała MPWiK dopłat do ceny metra sześciennego wody.

(dowód: akta kontroli str. 526-751)

1.5.7. Pożyczki udzielane przez MPWiK innym podmiotom

W latach 2013-2014 MPWiK udzieliło dwóch pożyczek Zakładowi Usług Specjalistycznych MPWiK Sp. z o.o.⁴⁴ w wysokości po 400 tys. zł każda z przeznaczeniem na zakup samochodów specjalistycznych. Spłatę pożyczek zabezpieczono weksłami in blanco wraz z deklaracjami wekslowymi. Pożyczki zostały w całości spłacone w 2013 r. i w 2014 r. Jak oświadczył Dyrektor Ekonomiczno-Finansowy w roku 2015 (do 31 sierpnia) MPWiK nie

⁴¹ Wskaźnik ten określony został w art. 18 projektu ustawy z dnia 3 września 2014 r. Ustawa budżetowa na rok 2015 oraz wynikał z Uzasadnienia do projektu tej ustawy (Rozdział I, III, Tablica 1).

⁴² Wskaźnik zamieszczony został w Tablicy 1 Uzasadnienia do projektu ustawy budżetowej na 2015 r.

⁴³ Wzrost zużycia wody w I półroczu 2015 r. w odniesieniu do I półrocza 2014 r. wyniósł 3,6%.

⁴⁴ MPWiK posiadało 100% udziałów w spółce Zakład Usług Specjalistycznych MPWiK.

udzieliło żadnej pożyczki. Powyższe pożyczki nie były uwzględniane we wnioskach taryfowych i nie miały wpływu na wysokość taryf.

(dowód: akta kontroli str. 263, 564, 678, 1020)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli, mając świadomość wagi problemu jakim jest prawidłowe funkcjonowanie spółki prawa handlowego w obszarze zaopatrzenia mieszkańców Krakowa w wodę i zapewnienia odprowadzania ścieków, w tym trudności w przewidywaniu przyszłych tendencji panujących na rynku, zwraca uwagę na konieczność odpowiedniego planowania wolumenu sprzedaży wody i odprowadzanych ścieków. O wadze tej kwestii świadczy skala przychodów Przedsiębiorstwa generowanych na działalności podstawowej, gdzie niedoszacowanie przychodów ze sprzedaży o zaledwie 1 punkt procentowy może wpłynąć na ponadnormatywne zwiększenie tych przychodów o blisko 4 mln zł⁴⁵, co ostatecznie obciąża odbiorców usług.

Ocena częściowa

W działalności MPWiK Najwyższa Izba Kontroli nie stwierdziła odstępstw od obowiązujących przepisów prawa w zakresie formalnej konstrukcji wniosków o zatwierdzenie taryf oraz ustalania wysokości taryf za zaopatrzenie w wodę i odbiór ścieków. Ponadto nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie kosztów ponoszonych przez Przedsiębiorstwo w związku z prowadzeniem działalności wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie Krakowa, jednakże występowały odchylenia pomiędzy zrealizowanymi kosztami, a także przychodami w odniesieniu do planów zawartych we wnioskach o zatwierdzenie taryfy.

2. Przeznaczenie zysku z działalności wodociągowo-kanalizacyjnej

2.1. Wysokość zysku

Opis stanu
faktycznego

W 2012 r. MPWiK osiągnęło na działalności wodociągowo-kanalizacyjnej w Krakowie zysk brutto w wysokości 43 215 tys. zł⁴⁶. Po naliczeniu podatku dochodowego od osób prawnych w wysokości 7 333 tys. zł uzyskano dochód netto na tej działalności w wysokości 35 882 tys. zł, co stanowiło 76,4% zysku netto osiągniętego na całej działalności MPWiK. W 2013 r. Przedsiębiorstwo osiągnęło na tej działalności zysk brutto w kwocie 57 448 tys. zł⁴⁷, a zysk netto wyniósł 44 235 tys. zł (podatek w wysokości 13 213 tys. zł). Stanowiło to 78,7% zysku netto na całej działalności MPWiK. Zysk netto w 2014 r. na działalności wodociągowo-kanalizacyjnej prowadzonej na terenie Krakowa wyniósł 40 739 tys. zł (zysk brutto w kwocie 51 396 tys. zł⁴⁸, podatek dochodowy w wysokości 10 657 tys. zł) i wynosił 78,9% zysku netto z wszystkich rodzajów działalności.

(dowód: akta kontroli str. 356-357, 941)

2.2. Przeznaczenie zysku

Opis stanu
faktycznego

Zysk netto wypracowany na całej działalności MPWiK w 2012 r. w wysokości 46 953 tys. zł przeznaczony został w kwocie 46 014 tys. zł na kapitał zapasowy oraz w kwocie 939 tys. zł na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych⁴⁹. Zysk netto za 2013 r. w kwocie 56 198 tys. zł przeznaczono w wysokości 55 074 tys. zł na kapitał zapasowy, a kwotę 1 124 tys. zł na ZFŚS. W odniesieniu do 2014 r. zysk netto na sumę 51 613 tys. zł przeznaczono w kwocie 36 581 tys. zł na kapitał zapasowy, kwotę 14 000 tys. zł przeznaczono na wypłatę

⁴⁵ W obliczeniach posłużono się wartością przychodów MPWiK za 2014 r.

⁴⁶ Przychody wyniosły 342 751 tys. zł, w tym na działalność wodociągową 138 956 tys. zł, na działalność kanalizacyjną 203 795 tys. zł. Koszty związane z tą działalnością wyniosły 299 537 tys. zł, w tym działalność wodociągowa 130 631 tys. zł i kanalizacyjna 168 906 tys. zł.

⁴⁷ Przychody na sumę 361 397 tys. zł, w tym działalność wodociągowa 144 348 tys. zł, działalność kanalizacyjna 217 049 tys. zł. Koszty na sumę 303 949 tys. zł, w tym działalność wodociągowa 127 869 tys. zł i kanalizacyjna 176 080 tys. zł.

⁴⁸ Przychody w wysokości 386 089 tys. zł, w tym na działalność wodociągową 158 637 tys. zł, a na działalność kanalizacyjną 227 452 tys. zł. Koszty wyniosły 334 694 tys. zł, w tym działalność wodociągowa 140 295 tys. zł i kanalizacyjna 194 399 tys. zł.

⁴⁹ Dalej: ZFŚS.

dywidendy, a na ZFŚS 1 032 tys. zł. Powyższy sposób podziału zysku był zgodny z postanowieniami § 35 Statutu MPWiK.

Każdorazowo wniosek w sprawie podziału zysku (w formie uchwały Zarządu) przedkładany był Radzie Nadzorczej, która również w formie uchwały opiniowała go pozytywnie. W rocznych Sprawozdaniach Rady Nadzorczej MPWiK S.A. w Krakowie, przekazywanych Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy, wskazywano ocenę wniosku Zarządu dotyczącego podziału zysku⁵⁰, jak również ocenę sprawozdania Zarządu z działalności spółki i sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy.

(dowód: akta kontroli str. 35-36, 381-469, 941)

Źródłem zysku netto za 2014 r. (w wysokości 51 613 tys. zł na całej działalności Przedsiębiorstwa) była działalność wodociągowo-kanalizacyjna na obszarze Krakowa (40 739 tys. zł zysku netto) oraz działalność dodatkowa (9 994 tys. zł) polegająca m.in. na komercyjnej sprzedaży usług zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków od gmin ościennych. Ponadto MPWiK uzyskało dochód wykazany przez spółki podporządkowane, zgodnie z wyceną według metody praw własności na sumę 880 tys. zł.

W związku z powyższym po uwzględnieniu przeznaczenia 1 032 tys. zł zysku netto na ZFŚS, dywidenda w wysokości 14 000 tys. zł wypłacona z zysku netto za 2014 r. sfinansowana została w kwocie 3 126 tys. zł z zysku netto wypracowanego na działalności wodociągowo-kanalizacyjnej prowadzonej na terenie Krakowa.

Jak wyjaśnili członkowie Zarządu MPWiK decyzję o przeznaczeniu zysku na wypłatę dywidendy podjął Zarząd po uwzględnieniu oczekiwań jedyne go akcjonariusza, wyrażanych podczas spotkań i narad roboczych⁵¹. Ponadto jak podkreślono dywidenda wypłacana jest z wypracowanego zysku, generowanego zarówno na działalności podstawowej, jak i działalności pozostałej. Do decyzji właściciela przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego należy, co zrobić z nadwyżką wyniku finansowego, jaki pozostaje po dokonaniu obowiązkowych odpisów. Jedynym zaleceniem ustawowym przy określaniu marży zysku na działalności podstawowej jest zapewnienie ochrony interesów odbiorców przed nieuzasadnionym wzrostem cen (art. 23 ust. 2 pkt 1 lit. e uzwziś). Jak dalej wyjaśnili członkowie Zarządu powyższy postulat został spełniony, bowiem w taryfie za dostawę wody i odbiór ścieków na 2014 r. nie przewidywano wypłaty dywidendy i nie była ona brana pod uwagę w ustalaniu marży zysku. Ponadto podkreślono, że do 2014 r. nigdy w historii MPWiK jej właściciel nie skorzystał z przysługującego mu prawa do zwrotu z zainwestowanego kapitału. Dodatkowo w swoich wyjaśnieniach członkowie Zarządu nie zgodzili się z tezą, by przeznaczenie zysku na wypłatę dywidendy oznaczało przeznaczenie zysku na cele inne niż działalność wodociągowo-kanalizacyjna, ponieważ Gmina Miejska Kraków prowadzi szereg działań na rzecz mieszkańców również w obszarze tej działalności⁵².

(dowód: akta kontroli str. 768-770, 941, 944, 1066-1072)

W latach 2013-2015 (do 30 września) kapitał zapasowy nie był pomniejszany. Jak wyjaśnili Dyrektor Zarządzający i Dyrektor Ekonomiczno-Finansowy, opierając się na danych historycznych oraz aktualnie obowiązującym Wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, Zarząd proponuje Walnemu Zgromadzeniu przeznaczenie zysku na kapitał zapasowy zgodnie z założeniami srebrnej reguły

⁵⁰ W przypadku podziału zysku za lata 2012, 2013 i 2014 ocena tego wniosku brzmiała: „Rada Nadzorcza dokonała analizy i oceny wniosku złożonego przez Zarząd MPWiK S.A. w Krakowie dotyczącego podziału zysku za (...) r. Rada Nadzorcza stwierdza, że przedłożony dokument jest kompletny, został sporządzony zgodnie z obowiązującymi w tym względzie przepisami prawa”.

⁵¹ Zarząd Krakowskiego Holdingu Komunalnego S.A. w Krakowie, będącego jedynym akcjonariuszem MPWiK, przedłożył informację, że z zysku spółki za 2014 r. wypłacono dywidendę w kwocie 14 800 tys. zł na rzecz jedyne go akcjonariusza spółki, którym jest Gmina Miejska Kraków.

⁵² Jako uzasadnienie dla powyższego wskazano: uchwałę Rady Miasta Krakowa LXXX/1223/13 z 28 sierpnia 2013 r. w sprawie przyjęcia programu ochrony i gospodarowania zasobami wodnymi dla Miasta Krakowa pod nazwą „Krakowski program małej retencji wód opadowych” – program ten związany był m.in. z funkcjonowaniem kanalizacji ogólnospławnej będącej w eksploatacji MPWiK; uchwałę LXX/1028/13 z 27 marca 2013 r. w sprawie przyjęcia Programu dofinansowania wykonania jednej studni przyłącza kanalizacyjnego umożliwiającego przyłączenie nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej.

bilansowej⁵³. Prowadzić ma to do stanu, by wypracowany i zatrzymany w spółce zysk służył przede wszystkim finansowaniu majątku trwałego. Ponadto, jak wyjaśnili członkowie Zarządu, przygotowując plany wieloletnie Zarząd zakłada, że wypracowany w poszczególnych latach zysk będzie przeznaczany na rozwój, dlatego też taryfa za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków jest tak ustalana, by zyskać niezbędne przychody gwarantujące płynność odpowiednią dla planów inwestycyjnych (jednocześnie nie obciążając klientów nadmiernymi kosztami). Planując płynność MPWiK kieruje się zasadą utrzymania minimalnego poziomu gotówki o wartości nie niższej niż 10 milionów zł, przy zachowaniu dodatkowych zobowiązań finansowych nałożonych na MPWiK w umowie kredytowej z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym.

(dowód: akta kontroli str. 376, 942-943)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Wprawdzie wypłata jedynemu akcjonariuszowi dywidendy w kwocie 3 126 tys. zł z zysku wypracowanego na działalności podstawowej była zgodna z zasadami określonymi w Statucie oraz obowiązującymi w tym zakresie przepisami Kodeksu Spółek Handlowych, to jednak działanie takie (mimo niezaplanowania we wniosku o zatwierdzenie taryfy na 2014 r. niezbędnych przychodów z przeznaczeniem na wypłatę dywidendy) wskazuje na obciążenie odbiorców usług MPWiK z terenu Krakowa kosztami wypłaty dywidendy z zysku.

Ocena częściowa

W badanym okresie zysk wypracowany na działalności wodociągowo-kanalizacyjnej, prowadzonej na terenie Krakowa, przeznaczany był na cele określone w Statucie MPWiK, zgodnie z przepisami Kodeksu Spółek Handlowych.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy⁵⁴ o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, dnia 16 listopada 2015 r.

Kontroler

Janusz Klimek
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

z up.

Jan Kosiniak
Wicedyrektor

⁵³ Stosownie do srebrnej reguły bilansowej aktywa trwałe w całości powinny być finansowane kapitałem stałym, czyli kapitałem własnym powiększonym o zobowiązania długoterminowe.

⁵⁴ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096.